

«تیلایا» هم ماهی‌های دیگر را می‌خورد، هم سلامتی انسان‌ها را / مصرف این ماهی، آلازایم می‌آورد

در حالی که اعتراضات محافل علمی و محیط زیستی به صدور مجوز تکثیر و پرورش ماهی مهاجم تیلایا در کشور شدت گرفته، یک استاد دانشگاه در رشته شیلات نیز ابعاد دیگری از مخاطرات ماهی تیلایا را از نظر بهداشتی و اقتصادی تشریح کرد.

به گزارش ایسکانیوز و به نقل از خبر آنلاین، دکتر حمید عبدالله‌پور، عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد گیلان گفت: در بسیاری از کشورهای جهان ماهی تیلایا به ماهی فقرا معروف است چون از جیره غذایی ارزان قیمت استفاده کرده و همه چیز خوار است و تقریباً از قیمت مناسبی هم برخوردار است از سوی دیگر ارزش غذایی این ماهی در حد خوک است.

او افزود: یکی از مهمترین فاکتورهای تعیین کننده ارزش غذایی ماهی‌ها، نسبت اسید چرب امگا ۳ به امگا ۶ در آنهاست که هرچقدر این نسبت زیادتر باشد نشان از ارزش بالای غذایی آن ماهی دارد اما در تیلایا این نسبت بسیار کم است و در عوض میزان امگا ۶ خیلی بالاتر از امگا ۳ بوده و این امر باعث بیماری آلازایم، التهابات روده‌ای و بیماری‌های قلبی و عروقی می‌شود، در حالیکه در ماهی‌هایی مانند سالمون، قزل آلا، ساردین، تن ماهیان، ماهی کولی و غذاهای دریایی چون خرچنگ، اسید چرب امگا سه بسیار سرشار است. این اسید چرب باعث جلوگیری از امراض قلبی و کنترل دیابت می‌شود و بالعکس آن امگا شش ممکن است موجب اختلالات مغزی، آلازایم و تشدید التهابات شود.

این مدرس دانشگاه افزود: البته این بدان معنی نیست که فردی با چندبار استفاده از تیلایا دچار بیماری‌های فوق الذکر شود بلکه اگر این مصرف مداوم و طولانی مدت باشد طبق گفته پزشکان امکان بروز بیماری دارد. اما نکته حائز اهمیت این است که تیلایا با این ارزش غذایی کمی که نسبت به گونه‌های دیگر دارد قیمتی تقریباً برابر و حتی بیشتر از قزل آلا در ایران دارد بنابراین عقل سلیم حکم می‌کند که به جای تیلایا از ماهی‌های با ارزش دیگر مصرف شود.

ماهی تیلایا که به گواه اتحادیه جهانی حفاظت از طبیعت در لیست گونه‌های مهاجم و خطرناک قرار دارد می‌تواند محل زندگی و تخم و لارو سایر ماهیان را با سرعت نابود کرده و موجب انقراض نسل آنها شود با این حال پرورش این ماهی، به دلیل کم هزینه بودن، قدرت تکثیر بالا و زندگی حتی در آبهای آلوده می‌تواند سود کلانی را عاید برخی پرورش دهندگان آن کند.

خطر شیوع بیماری ویروسی

تیلایا یکی از نگرانی‌های جدی و تازه مطرح شده پژوهشگران حوزه آبزیان در جهان است. بر اساس مقاله علمی که اخیراً در یکی از ژورنال‌های علمی چاپ شده در حال حاضر چهار کشور تایلند، مصر، اکوادور و کلمبیا به عنوان کشورهای آلوده به این ویروس معرفی شدند و در عین حال خطر شیوع این بیماری در ۴۳ کشور دیگر جهان از جمله چین نیز وجود دارد.

حمید عبدالله‌پور در این باره گفت: متأسفانه ما در ایران تجربه خوبی از این نظر نداریم به‌طوری‌که ورود بسیاری از گونه‌های غیر بومی آبی

به کشورمان همواره منجر به ورود بیماری‌ها و آلودگی‌های فراوان و وارد شدن خسارات زیادی به ماهیان بومی و پرورشی‌مان شده است.

او افزود: ماهی قزل‌آلای رنگین‌کمان نزدیک به نیم قرن است که وارد کشور ما شده اما متأسفانه هنوز شیلات ایران نتوانسته در تولید و تکثیر تخم این ماهی موفق باشد و هرساله نزدیک به ۴۰۰ میلیون تخم قزل‌آلا برای پرورش وارد کشور می‌کند که بابت هر تخم ۵۰ تومان هزینه شده و در بازار این تخم‌ها به قیمت ۱۵۰ تا ۲۰۰ تومان فروخته می‌شود که این واردات هرساله حدود ۴۰ میلیارد تومان سود برای واردکنندگان دارد اما آلودگی این تخم‌ها به سه نوع ویروس در سال‌های اخیر خسارات زیادی به پرورش دهندگان قزل‌آلا در کشور وارد کرده است. و سؤال ما از شیلات این است که چرا به جای صرف این همه بودجه‌های میلیونی برای پروژه‌های غیر مؤثر، و صرف این همه انرژی برای تکثیر یک ماهی مهاجم نباید امروز بتوانیم بعد از نیم قرن خودمان تخم ماهی قزل‌آلا تولید کنیم؟ در حالیکه شیلات ۵-۶ نفر را بورسیه کرد تا از انگلستان دکترا بگیرند چرا امروز نباید از این افراد در بخش اجرا بهره ببریم؟ متأسفانه تمامی این افراد به پست و مقام رسیده‌اند و در آزمایشگاه کار نمی‌کنند.

این استاد دانشگاه خاطرنشان کرد: بر اساس اعلام سازمان فائو، چین در سال گذشته ۴۳ هزار تن ماهی تیلاپیا به ایران فروخته که شیلات ایران این رقم را ۱۶ هزار تن عنوان می‌کند؛ و همین واردات باعث شد تا بسیاری از پرورش دهندگان ماهی به دلیل فراوانی تیلاپیا در بازار داخلی، با ضرر و ورشکستگی مواجه شوند یا مجبور باشند ماهی‌های با کیفیت خود را با وجود صرف هزینه‌های هنگفت برای پرورش به قیمتی ارزان‌تر از تیلاپیا به فروش برسانند که این امر صدها نفر از پرورش دهندگان ماهی را در سراسر کشور با بحران و نابودی سرمایه‌هایشان مواجه کرده است.

او افزود: می‌گویند تکثیر تیلاپیا باعث اشتغالزایی می‌شود ولی این اشتغالزایی نیست! چون به موازات ایجاد شغل برای عده‌ای در کویر خشک بافق یزد صدها پرورش‌دهنده کپورماهی و قزل‌آلا در شمال ایران و دیگر مناطق کشور همین‌الآن با بحران ورشکستگی ناشی از واردات تیلاپیا و بیماری‌های ویروسی وارد شده در اثر تخم قزل‌آلا مواجه هستند.